

Narodnogospodarski Vestnik.

Glasilo slovenskega trgovskega društva „Merkurja“.

II. letnik.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1903.

Št. 11.

Nekaj podatkov o obratni štetvi l. 1902. na Kranjskem.

Kakor znano, se je izvršila lansko leto po celi Avstriji prva splošna obratna štetev. Predmet obratne štetve so bili kmetijski obrati, obrtni obrati v najširšem pomenu besede ter domača industrija. Po končani obratni štetvi so se kmetijske pole poslale neposredno statistični centralni komisiji na Dunaju, dočim je bilo pri obratnih polah in listih za delavce na domu izvršiti trgovskim zbornicam revizijo na podlagi njih obrtnih katastrov. Vsaka trgovska zbornica vodi namreč dva obrtna katastra: eden je urejen po političnih in sodnih okrajih ter občinah in izkazuje vsa obrtna podjetja ene občine, drugi pa je urejen sistematično po 350 obrtnih vrstah, kakor jih navaja sistematični seznam obrtov, ki ga je izdalo trgovsko ministrstvo z ukazom z dne 4. avgusta 1899, številka 29.757. Obrtni kataster s sistematično uredbo izkazuje, v kolikem številu so obrtne vrste zastopane po posameznih političnih in sodnih okrajih, oziroma občinah vsakega zborničnega okrožja. Vsaka obrtna vrsta ima svojo številko in družijo po več obrtov, ki so si sorodni, pa se vendar samostojno izvršujejo; tako je na primer pod obrtno vrsto s številko 168 zbranih 35 obrtov, katerih predmet je izdelovanje raznih oblačil za moške in dečke. Na podlagi obrtnih katastrov je bilo zbornicam pred vsem dognati, ali so se pri obratni štetvi izpolnili za vse obrtne obrate obratne pole. Za ona podjetja, katera se niso popisala, je bilo izpolniti naknadno obratne pole. Reviziji je sledila uvrstitev obratnih pol v obrtno vrsto, kar se je zgodilo na ta način, da se je vsaka obratna pola zaznamenovala s številko primerne obrtne vrste. Vse obratne pole ene obrtne vrste so se nato uredile po političnih in sodnih okrajih zborničnega okoliša. Tako obdelani material obratne štetve se je nato poslal statistični centralni komisiji. Ker je za vso Avstrijo zbrani material ogromno velik, poteče pač še dokaj časa, predno se uradno objavijo podatki obratne štetve. Zdi se nam torej, da ustrezemo svojim čitateljem, ako priobčimo že sedaj v »Vestniku« vsaj glavne podatke obratnega popisa na Kranjskem; pripomnimo pa, da nam podatki obratne štetve, v kolikor se tiče kmetijstva, niso pri roki in se nam

je torej utesniti zgolj na obrtne obrate in domačo industrijo.

Število vseh obrtnih obratov na Kranjskem znaša 23.453; teh spada na mesto Ljubljano 1906, na ostale politične okraje pa 21.547, in to: na Ljubljansko okolico 3126 (in sicer na sodni okraj Ljubljanske okolice 2326 in na sodni okraj Vrhniški 800), na politični okraj Kočevski 3004 (od teh na sodni okraj Kočevski 1787, Ribniški 801 in Velikolaški 416), na politični okraj Kranjski 2700 (in sicer na Kranjski sodni okraj 1346; Škofjeloški 1034 in Tržiški 320), na politični okraj Krški 2036 (od teh na Krški sodni okraj 614, Mokronoški 598, Kostanjeviški 460, Radeški 364), na politični okraj Postojnski 1827 (in sicer na sodni okraj Vipavski 591, Postojnski 527, Bistriški 455, Senožeški 254) na politični okraj Logaški 1691 (od tega števila jih pride na sodni okraj Idrijski 597, Loški 398, Logaški 360 in Cerkljanski 336); na politični okraj Kamniški 1690 (od teh na Kamniški sodni okraj 1041, Brdski 649); na politični okraj Radovljiški 1567 in sicer na sodni okraj Radovljiški 1191, Kranjskogorski 376); na politični okraj Črnomaljski 1379 (od teh na Črnomaljski sodni okraj 778, Metliški 601); na politični okraj Novomeški 1377 (in sicer na sodni okraj Novomeški 847, Žužemberški 314, Trebanjski 216); na politični okraj Litijski 1150 (od teh na sodni okraj Litijski 726, Višnjegorski 424).

V naslednjem pokažemo za nekatere mnogobrojno zastopane obrtne vrste, v kolikem številu so zastopane na celem Kranjskem. Kamenosekov je 58, ključalničarjev 117, kovačev (vstevši podkovski obrt) 854, kolarjev 237, žagarjev 765, strojarjev 186, sedlarjev in jermenarjev 122, tkalcev 107, klobučarjev 57, snažilcev oblek in perila 178, brivcev 69, kujigovezov 30, lekarnarjev 31, steklarjev 13, krovcev 69, pleskarjev 26, sobnih slikarjev 48, dimnikarjev 35, trgovcev s klavno živino 172, trgovcev z lesom 358, prodajalcev usnja 67, prodajalcev oblek 8, prodajalcev črevljev 24, prodajalcev žganih opojnih pijač 178, semnarjev 142, denarnih in kreditnih zavodov 86, trgovinskih agentov 132, postreščkov 56.

Končno prinašamo za 17 obrtnih vrst statistični pregled, iz katerega je posneti, v kolikem številu so poedini obrti zastopani na celem Kranjskem in kako so porazdeljeni po sodnih okrajih.

	Mizarji, vštevi stavbne	Krojači	Šivilje	Črevijarji	Mlinarji	Peki	Mesarji	Gostilničarji	Točlici žganih opojnih pijac	Zidarji	Tesarji	Trgovci s spec. in kolonij. blagom	Branjevci	Trgovci z mešanim blagom	Prodajalci tobaka, znamk in kolkov	Krošnjariji	Kramarji
Mesto Ljubljana	44	67	45	102	—	32	54	186	28	12	8	48	102	30	83	—	42
Postojina	12	15	1	25	25	22	6	98	12	10	2	3	22	31	57	—	9
Ilirska Bistrica	8	15	—	2	42	7	14	102	1	33	—	10	26	24	46	—	—
Senožeče	5	10	—	17	24	11	1	51	8	13	—	2	14	18	24	—	—
Vipava	30	22	—	51	50	33	9	26	12	42	—	6	19	17	54	1	—
Kočevje	30	44	12	81	51	25	22	223	26	24	30	30	16	42	109	767	1
Velike Lašče	16	18	—	31	36	9	8	70	3	9	5	19	5	7	40	5	2
Ribnica	22	24	—	47	47	14	12	121	2	4	15	22	8	26	38	74	1
Krško	18	33	22	49	59	19	14	82	7	27	30	10	1	24	40	—	1
Kostanjevica	19	26	6	36	75	12	10	68	3	8	9	6	3	17	32	1	1
Mokronog	20	22	26	59	89	25	15	88	4	24	23	4	1	21	38	2	4
Radeče	13	12	5	36	46	11	14	76	3	4	8	6	5	8	26	2	5
Škofja Loka	38	43	17	68	108	4	12	130	5	35	24	25	27	35	25	3	11
Kranj	49	62	10	130	85	35	22	156	8	15	27	55	11	51	84	15	6
Tržič	8	13	1	53	12	9	7	51	2	5	1	4	13	8	17	—	6
Ljubljanska okolica	115	110	99	179	133	23	61	342	13	41	38	92	84	45	157	—	13
Vrhnika	26	31	28	60	64	9	15	102	22	13	12	32	4	21	50	—	4
Litija	18	30	7	42	90	12	18	182	8	10	3	13	2	31	54	1	10
Višnja gora	10	14	—	20	64	8	5	91	10	5	5	24	6	16	40	—	8
Idrija	20	32	40	53	44	7	8	60	5	10	3	21	5	24	55	6	1
Lož	14	16	14	24	23	9	4	46	4	9	6	10	2	24	41	—	1
Logatec	15	13	9	25	27	11	7	40	10	9	3	10	—	14	30	—	—
Cerknica	14	12	4	24	10	3	4	50	4	11	3	6	—	26	33	1	—
Kranjska gora	15	17	1	27	21	9	10	61	3	6	4	9	2	25	26	—	2
Radovljica	43	45	1	75	79	18	26	160	15	20	21	72	10	41	70	13	13
Novo mesto	27	30	4	42	82	32	27	168	10	15	17	25	5	28	78	10	6
Žužemberk	9	5	3	9	19	10	11	75	4	7	3	17	2	14	35	7	2
Trebnje	2	4	—	2	18	3	7	53	9	—	1	5	—	24	34	—	1
Brdo	25	36	34	58	75	3	7	92	4	17	15	27	8	21	35	—	5
Kamnik	38	35	15	57	100	13	28	157	10	16	14	57	8	37	28	—	8
Metlika	18	15	45	50	28	16	12	76	11	11	7	—	—	31	28	91	8
Črnomelj	24	18	45	51	46	38	16	111	18	16	24	8	4	21	37	133	2
Skupno število za celo Kranjsko	765	889	494	1585	1672	492	486	3454	284	481	361	678	415	802	1544	1132	173

Osnova in posloводство obrtnih pridobitnih in gospodarskih zadrug.

(Dalje.)

Zadružniki in občni zbor. § 27. Pravice, ki pristoje zadružnikom v zadružnih zadevah, zlasti z ozirom na vodstvo opravil, na vpogled in pregled bilance in na določitev razdelitve dobička, izvršujejo zadružniki skupno na občnem zboru.

Vsak zadružnik ima pri tem en glas, če ne določa drugače zadružna pogodba.

§ 35., odst. 1. Načelstvo ima dolžnost, vsakemu zadružnemu članu na zahtevo izročiti prepis zadružne pogodbe z morebitnimi premembami in dodatki, dalje prepis odobrenih računskih zaključkov in bilanc proti povrnitvi stroškov in ima te spise na zahtevo opremiti s svojim podpisom.

§ 28. Občni zbor zadružnikov skliče načelstvo, v kolikor niso po zakonu v to upravičene tudi druge osebe.

§ 29. Občni zbor zadružnikov je razen primerov, izrecno določenih v zadružni pogodbi, sklicati, če je tega treba v korist zadruga.

Občni zbor je takoj sklicati, če to vsaj deseti del zadružnih članov predlaga v vlogi, podpisani po njih, v kateri je navesti namen in razloge. Če je v zadružni pogodbi pravica, sklic občnega zbora zahtevati, dana večjemu ali manjšemu številu zadružnikov, ostane pri tem.

Za sklic občnega zbora obvezane je, če treba, trgovinskemu sodišču na zahtevo predlagateljev v to primorati z denarnimi kaznimi do 600 K.

§ 30. Občni zbor je sklicati na način, kakor ga predpisuje zadružna pogodba.

Namen občnega zbora je vsakokrat naznaniti ob sklicu. O predmetih, ki niso naznanjeni na ta način, ni moči sklepati; izvzet pa je sklep o predlogu, stavljenem na občnem zboru, da naj se skliče izredni občni zbor.

Za predloge in obravnave brez sklepanja pa ni potreba naznanitve.

§ 31. Za sklepčnost občnega zbora je treba, če drugače ne določa zadružna pogodba, da je prisotna ali zastopana vsaj desetina članov.

§ 32. Če občni zbor ni sklepčen, je, ako zadružna pogodba ne določa drugače, sklicati drugi občni zbor, ki je sklepčen ne glede na število prisotnih ali zastopanih članov.

Drugi občni zbor je omejen na obravnavo tistih predmetov, za katere je bil sklican prvi občni zbor.

§ 33. Če zadružna pogodba ničesar drugega ne določa o načinu sklepanja, se na občnem zboru sklepa z absolutno večino glasov; predsednik se udeležuje glasovanja, in ob enakosti glasov velja tisto mnenje kot sklep, kateremu je pritrtil predsednik.

Prememba zadružne pogodbe kakor tudi razhod zadruga se more, če ne določa drugače zadružna po-

godba, skleniti samo z večino najmanj dveh tretjin oddanih glasov.

§ 34., odst. 2. Sklepe občnega zbora je vpisati v zapisnik, katerega vpogled je dovoljen vsakemu zadružniku in pa upravni oblasti.

O knjigovodstvu ima zadružni zakon naslednja določila:

§ 22. Načelstvu je skrbeti, da se vodijo potrebne knjige zadruga.

Te knjige imajo, če se vodijo po predpisu trgovinskega zakonika, za izkaz terjatve zadruga iz postavno ji dovoljenih kupčij dokazno moč v tisti meri, kakor jo daje trgovinskim knjigam člen 34. trgovinskega zakonika in §§ 19., 20., 21. in 22. uvodnega zakona k trgovinskemu zakoniku (drž. zak. iz leta 1863., št. 1).

Načelstvu je najkasneje v prvih šestih mesecih vsakega pravnega leta objaviti računski zaključek preteklega leta in pa bilanco. V tej objavi je navesti zlasti tudi število članov, ki jih je imela zadruga ob času bilančnega zaključka, potem število v bilančnem letu vstopivših in izstopivših članov in pa število ob bilančnem zaključku obstoječih in v teku bilančnega leta priraslih, odpovedanih ali vrnjenih opravnih deležev.

Ker veljajo po § 13. zadružnega zakona za zadruga, katerih podjetju so predmet popolnoma ali deloma trgovinska opravila, v kolikor nima zadružni zakon drugačnih določil, za trgovce dana določila trgovinskega zakonika, naj navedemo določbe tega zakonika glede vodstva knjig:

Člen 28. Vsak trgovec ima dolžnost voditi knjige, iz katerih je popolnoma razvideti njegove kupčije in stanje njegovega premoženja. Dolžan je, shraniti prejeta trgovinska pisma in obdržati prepis (kopijo ali odtisk) odposlanih trgovinskih pisem in vknjižiti v kopijsko knjigo.

Člen 29. Vsak trgovec mora ob pričetku svojega obrta svoja zemljišča, svoje terjatve in dolgove, znesek svoje gotovine in druge premoženske stvari natančno zaznamovati, pri tem navesti vrednost teh stvari in narediti zaključek, ki predučuje razmerje premoženja in dolgov; naprej pa ima vsako leto narediti tak inventar in tako bilanco svojega premoženja.

Člen 30. Inventar in bilanco je trgovcu podpisati. Če je več osebno jamčečih družabnikov, je vsem podpisati.

Inventar in bilanco je moči vpisati v knjigo za to določeno ali oboje vsakokrat posebej narediti. V zadnjem primeru jih je zbirati in po vrsti urejene spraviti.

Člen 31. Ob sestavi inventarja in bilance je vse premoženske stvari in terjatve vstaviti po vrednosti, ki jim gre ob času sestave.

Dvomljive terjatve je vstaviti po njih verjetni vrednosti, neizterljive terjatve pa odpisati.

Člen 32. V trgovskih knjigah in pri drugih potrebnih zapiskih se je trgovcu posluževati kakega živega jezika in črk kakega takega jezika.

Knjige morajo biti vezane in vsaka izmed njih mora imeti na vsakem listu tekočo številko.

Na mestih, ki jih je praviloma popisati, se ne smejo pustiti prazni presledki. Prvotne vsebine kakega vpisa ni smeti s prečrtanjem ali na drug način narediti nečitljive, nič se ne sme radirati, niti narediti takih prememb, ob katerih je negotovo, ali so se naredile pri prvotnem vpisu ali pa šele pozneje.

Člen 33. Trgovci imajo dolžnost, svoje trgovske knjige deset let, računajoč od dneva zadnjega vpisa vanje, shraniti. Isto velja glede sprejetih trgovinskih pisem in glede inventarja ter bilance.

(Konec prih.)

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Konec.)

Sledilo je poročilo zbor. svetnika g. Franca Kraigherja o prošnji Jožeta E. iz Daljne vasi za izpregled učnega izpričevala v samostojni nastop črevljarskega obrta. Poročevalec je predlagal, naj zbornica ne priporoča prošnje, ker se prosilec, ki nima učnega izpričevala, tudi z delavsko knjižico in delavskim izpričevalom ni izkazal. Edina opora njegove prošnje je potrdilo vojaškega oblastva, da je bil ob času svojega službovanja pri vojaki za črevljarska dela porabljen. Tega potrdila pa ni smatrati za delavsko izpričevalo, kakor ga zahteva obrtni red za dokaz usposobljenosti ob nastopu rokodelskih obrtov. Po določilih § 14. o. r. more delavsko izpričevalo, ki je ob presoji usposobljenosti vpoštevno, izdati pač le mojster strokovnjak. Pa tudi če bi se prošnji priloženo potrdilo smatralo za delavsko izpričevalo po § 14. obrtnega reda, bi ne bilo prošnji ugoditi, ker bi bila s tem dokazana le triletna pomočniška doba, dočim je pač težiti na to, da prosilci za izpregled učnega izpričevala dokažejo vsaj tolikšno dobo praktične (pomočniške) uporabe, ki odgovarja učni in pomočniški uporabi, torej vsaj 4 letno pomočniško dobo. Zbornica je soglasno pritrnila predlogu poročevalca.

Zbornični svetnik gospod Josip Petrič je nato poročal o načrtu zakona o uravnavi prometa z gnojili in semeni takole: G. kr. trgovsko ministrstvo je pozvalo zbornico, naj odda svoje mnenje o načrtu zakona o uravnavi prometa z gnojili, krmo in semeni, kakor so ga predlagali poslanec dr. Kozłowski in tovariši v XVII. sesiji državnega zbora. Ako postane ta zakonski načrt zakon, imeli bi za promet z gnojili, krmo in semeni specijalen zakon. Potrebe za tak zakon že na sebi ni, kajti § 24. načrta zakonu o obrambi proti umazani konkurenci že daje ministrstvu pravico izdati naredbe, s katerimi je mogoče tudi za prodajo gnojil, krme in semen izdati povsem zadostne in umestne določbe. Potem pa z ozirom na to, da so gnojila redno fabrikat, semena pa naravni produkt, nikakor ne kaže, združiti določbe o prometu z gnojili

in semeni v enem zakonu. Določbe zakonskega načrta so take, da morajo trgovino z gnojili, krmo in semeni povezati v tesne sponse in ji tako vzeti potrebno gibčnost. Toda, čeprav bodo dolžnosti, ki jih nalaga zakonski načrt, in žrtve, ki jih zahteva, nosili malone le trgovci in producenti, ne dá zakonski načrt povsod tam, kjer ureditev gotovih vprašanj prepušča ministrstvu, prilike trgovskim korporacijam, da obrazložijo potrebe in zahteve svojih interesentov, in predpisuje le, da se zaslišijo poljedelske korporacije. To nedostatnost je odpraviti. V paragrafu 4. določa zakonski načrt, da mora oni, ki dela iz prodaje gnojil, krmil in semen obrt, kupovalcu, če ta ni prodajalec semen, povedati pri gnojilih vrsto, kakovost, kraj izvira, vsebino vrednost določujočih sestavin v odstotkih in pa obliko teh sestavin, nadalje pri krmilih kakovost, kraj izvira, semena in snovi, ki so se rabile pri fabrikaciji, in pa vsebino vrednost določujočih sestavin; pri pokvarjenih krmilih mora izrecno povedati, da niso za krmljenje, pri semenih končno je povedati ime, kakovost, izvor, nadalje v odstotkih čistost in kalilno moč blaga. Ako kakovosti in kraja izvira ni mogoče označiti z gotovostjo, mora se to kupovalcu naznaniti. Take dolžnosti zadenejo trgovca. Če pa zadruga prodaja prav te predmete svojim članom, je odvezana vseh teh dolžnosti. In vendar ekonomično tudi ta prodaja bistveno ni nič drugega kakor ona, ki jo vrše trgovci. Tako pa je taka favorizacija povsem neumestna in bi bila seveda le na škodo trgovcu. Poleg teh napovedi pa ima zakonski načrt v § 6. še določbe, ki velevajo, da je ob prodaji krmil in gnojil na zavitek poudariti še: 1.) dobavljajočo firmo, 2.) vrsto, obliko in izvor blaga, 3.) vsebino vrednost določujočih sestavin, če se garantira za vsebino. Za prodajo semen zahteva natančno oznako vrste in izvora blaga na zavitku. — V § 8. zakonskega načrta je povedano, da poljedelsko ministrstvo določi, v katerem času je pričeti z napovedbami v §§ 4., 5. in 6. in kaka naj bo oblika teh napovedi ter v koliko so dopustni pogoški v teh napovedih, ne da bi prodajalca zadela kazen. V § 9., 10. in 11. je govor o preizkuševališčih za te vrste blaga, ali načrt podaja le direktive, dočim je poklicano poljedelsko ministrstvo, da v sporazumu s poljedelskimi korporacijami izda podrobne določbe. Pri tem je zopet ponoviti, da so zastopi producentov in trgovcev popolnoma prezrti, kakor tudi trgovsko ministrstvo ni našlo milosti, da bi sodelovalo pri izvršilnih naredbah. V končnih paragrafih je govor o kaznih. Paragraf 13. določa o primeru, če se ne poda predpisana napoved, ali da se poda le iz malomarnosti napačna napoved, globo od 100—400 K, oziroma ob neizterljivosti zapor 10 do 40 dni. Če je že ta kazen trda, se mora reči, da so kazni, ki jih normira § 14.; naravnost drakonske. Kdor bi vedoma opustil napoved ali pa prodal proti določbam § 3. zakonskega načrta blago, ki je prepovedano, zakrivi pregrešek, če je škoda večja od 100 K, ki se kaznuje z globo do 2000 K, oziroma z zaporom do 6 mesecev; če je škoda manjša od 100 K, zakrivi

prestop, ki se kaznuje z globo do 1000 K, oziroma z zaporom do 3 mesecev. Poleg tega se v razsodbi lahko določi, da je razsodbo razglasiti v listu, oziroma na hišnih vratih obsojenčevega stanovišča, oziroma na občinski deski. Vrhutega je na oškodovančevu zahtevo razsoditi na globo do 5000 K. — Združeni odseki so bili mnenja, katerega je tudi gremij ljubljanskih trgovcev, da bi bilo uravnave prometa z gnojili, krmili in semenimi železi, ker se dandanes dejansko dogajajo nerednosti v tej stroki, ali uravnava na način, kakor se je to storilo v zakonskem načrtu, ne pomenja drugega, kakor razpostavljati trgovce šikanam. Ureditve prometa je mogoča brez specialnega zakona, na temelju določb § 24. in 25. načrta zakona o obrambi proti umazani konkurenci. Tako je tudi diferenciranje, ki je z ozirom na različnost gnojil in semen nujno potrebno, mogoče. Vsako favoriziranje zadrug je ob prodaji teh predmetov zavračati. Zastopom trgovine in industrije je omogočiti sodelovanje, ker se je sicer bati, da bodo vsi izvršilni ukazi le na škodo trgovine in produkcije. Ob ureditvi tega prometa je vrhutega misliti na zvezo naše trgovine z inozemsko produkcijo, katera stran je v zakonskem načrtu docela prezrta. Tudi ni v nemar pustiti okolnosti, da trgovec ob najboljši volji ne more zadostiti vsem zahtevam zakonskega načrta, ker vse napovedi na način, kakor ga ima v mislih načrt, niso izvršljive. Kočno je opozoriti na to, da komplicirane manipulacije s temi predmeti, ki bi vsled načrtovalnih določb postale potrebne, morajo pognati cene znatno više, tako pa bodo zadeti tudi konsumenti.

Zbornica je soglasno sklenila, da je oddati c. kr. trgovinskemu ministrstvu poročilo v zmislu izvajanja poročevalca.

Zbornični svetnik gospod Leopold Fürsager je poročal o vprašanju, če je dopustiti, da smejo prejemniki vzeti vzorce iz železniških pošiljatev pred prevzetjem blaga. Njegovo poročilo se je glasilo nekako takole: C. kr. trgovinsko ministrstvo se je obrnilo do zbornice z naslednjim razpisom: »C. kr. železnično ministrstvo namerava z ozirom na želje interesentov spraviti v pretres vprašanje, ali bi bilo dovoliti, da jemljejo prejemniki vzorce iz železniških pošiljatev, predno so vposlano blago prevzeli, in hoče to vprašanje predložiti v posvetovanje konferenci železniških ravateljev, ker je železi, da se zadeva enotno uredi pri avstrijskih in ogrskih železnicah. Kakor je zbornici znano, se sedaj po dodatni določbi VII. k § 68. železniškega obratnega reda v delu I, oddelku A skupne tarife in predmetnih določb skupne instrukcije za manipulacijo ob transportu prtljage in blaga prejemniku (adresatu) ne dovoljuje jemati vzorce iz železniških pošiljatev pred prevzemom blaga. Kakor so poizvedbe pri ravnateljstvih državnih železnic izkazale, bi bilo mogoče, dopustiti jemati vzorce pri pošiljatvah vsaj 5000 kg težkih, izvzemši take pošiljatve, ki se pošiljajo v trdih spravah, kakor so zaboji, sodi, in pa izvzemši tekočine. Odpošiljatelj bi moral ali s posebno klavzulo na voznem listu ali pa v posebnem naročilu

z oddajne na prejemno postajo dovoliti, da vzame prejemnik (adresat) vzorce, predno prevzame pošiljatev. Za trud, ki bi nastal za železniške uslužbence z jemanjem vzorcev, bi bilo plačevati določeno pristojbino železnici. Zbornica je vabljen, da se izjavi o tem vprašanju sploh, zlasti pa o tem, za katere vrste blaga je potreba dovoliti, da se jemljejo vzorci pred prevzetjem blaga. — Predsedstvo se je pred vsem obrnilo do gremija trgovcev v Ljubljani s prošnjo, da obrazloži svoje mnenje o tem vprašanju. V svojem odgovoru poudarja gremij, da je le železi, da se dovoli prejemnikom železniških pošiljatev jemati vzorce, predno so blago prevzeli. Gremij je mnenja, da kaže jemanje vzorcev raztegniti na vse vrste blaga v katerikoli spravi, zlasti pa da jemanje vzorcev ne sme biti utesnjeno na pošiljatve z minimalno težo 5000 kg. Vzorce naj bi se jemali ob nadzorstvu železniških uradnikov, ali železniški organi bi morali opravljati nadziranje brezplačno. Pri blagu po teži naj bi bili dopustni vzorci po 100 gramov, pri tekočinah po $\frac{1}{10}$ litra, pri ostalem blagu v kolikor najmanjši kvantiteti. Dopustnost, jemati vzorce, naj bi ne bila vezana na dovoljenje pošiljatelja. Ob pretresu tega vprašanja so bili združeni odseki soglasno mnenja, da je v interesu vse trgovine, ako smejo prejemniki železniških pošiljatev jemati vzorce, predno so blago prevzeli. Priporočati je torej c. kr. trgovinskemu ministrstvu, da se toplo zavzame za predmetno reformo. Kakor pa bi bilo železi, da se dovoli jemati vzorce pri vseh vrstah blaga v vsaki množini, ker bi bilo tako mogoče, tudi za male trgovce, da jemljejo vzorce, je, vpoštevajoč težkoče, ki bile v gotovih primerih prevelike, in pa stališče, ki ga zavzemajo vodstva železnic v tem vprašanju, umestno, zadovoljiti se z utesnjeno dopustnostjo jemanja vzorcev. Združeni odseki so bili mnenja, naj bi za nadzorstvo ne bilo plačevati posebnih pristojbin, ter da bi bilo nasvetovati, da se na voznih listih že tiska klavzula, ki izreka dopustnost vzeti vzorce; ako bi odpošiljatelj ne bil voljan privoliti, da adresat vzame vzorce, naj bi klavzulo prečrtal. Dopustnost, jemati vzorce, naj bi veljala za sledeče blago: za vse vrste žita, mlevske izdelke, lečo, proso, za semena, materialno in kolonialno blago, zlasti kavo in riž, umetna gnojila, vegetabilije.

Zbornica je soglasno sprejela predlog, da je v zmislu teh izvajanja poročati c. kr. trgovinskemu ministrstvu.

Sledila je tajna seja, v kateri se je podelila ustanova za slušatelje eksportne akademije v znesku 400 K Adrijanu Zupančiču, slušatelju eksportne akademije na Dunaju.

Potem so se v zmislu predlogov združenih odsekov podelile ustanove za onemogle obrtnike, in sicer po 50 K naslednjim prosilcem: Franu Jakliču v Zatičini, Ivanu Črnetu v Studenem pri Postojini, Martinu Colnarju v Domžalah, Francu Kosu v Ljubljani, Janezu Cujniku iz Orehovice, Janezu Čupiku iz Kandije, Josipu Bajcu v Črnem vrhu, Karlu Czernyju

v Ljubljani; po 20 K pa: Janezu Riedlu v Domžalah, Franu Knafelcu v Kandiji, Gregorju Kobilci v Mengišu, Janezu Deklevi v Vipavi, Mihi Jazbecu v Novem mestu, Gašperju Škrabarju v Kamniku, Gregorju Slabajni v Kamniku, Franu Cerpolu v Ljubljani, Filipu Saveli v Ljubljani, Jakobu Potočniku iz Novega mesta. Nadalje se je podelilo 5 ustanov cesarice Elizabete po 40 K naslednjim prosilkam: Antoniji Pegan iz Vipave, Ani Samec v Kamniku, Mariji Grošelj v Ljubljani, Mariji Legat iz Ljubljane, Ivani Thomas iz Ljubljane. Sklep seje ob pol 6. uri zvečer.

Razsodbe obrtnih sodišč.

XLI. Ako pomočnik pozivlje učenca, naj delo, katero mu je delodajalec odkazal, da ga takoj izvrši, odloži, dokler ne bode imel časa za to, je tako ravnanje smatrati za zavajanje k nepokornosti proti mojstru, ki upravičuje po § 82. o. r. takojšnjo odpustitev pomočnika.

(Razsodba obrtnega sodišča v Libercu z dne 12. decemb. 1900. l., Cr. I, 354/00.)

Tožnik, ki je bil pri tožencu v službi za pekovega pomočnika, zahteva povrnitev mezde za 14dnevni odpovedni rok, ker ga je tožnik odpustil brez odpovedi.

Odpustitev se je zgodila, ker je toženi delodajalec učencu naročil, naj na prostem stoječo moko, ki je bila v nevarnosti, da se pokvari, spravi takoj pod streho, na kar je tožnik pozval učenca, naj sedaj opravi svoje navadno delo in moko spravi na varno šele, kadar mu bo čas dopuščal.

Tožba se je zavrnila.

Razlogi: Dokazano je, da je toženi delodajalec naročil vajencu, naj spravi v hišo več žakljev moke, ki so stali na cesti izpostavljeni dežju, torej v nevarnosti, da se pokvari, na kar je pomočnik pozval učenca, naj se ne pokori in stori, kar mu je mojster ukazal, šele, kadar bo imel čas za to. Čeprav se je tožnik zagovarjal, da je učencu le zato tako dajal, ker je menil, da moko še pozneje lahko spravi v varnost, dočim je bilo delo, katero je učenec že pričel, neodložno, je sodišče tožnikov poziv smatralo vendar za zavajanje v nepokornost napram delodajalcu in dosledno za vzrok odpustitve po § 82., črki f obrtnega reda, ker je tožnik vedel, da je bilo tožencu zaradi preteče škode na tem, da pride moka na varno, in ker bi bil delodajalec sam, ne pa tožnik moral trpeti škodo, ki bi bila utegnila nastati, ker je tožnik vajenca odvrnil od odkazanega dela.

XLII. Imetnik obrta ni upravičen, odtegniti več kakor za en mesec zastale prispevke za bolniško blagajno od mezde (§ 36. zak. o zavarovanju proti boleznim). Jamstvo delavca za poškodovane stvari (§ 1294., 1295. o. d. z.).

(Razsodba obrtnega sodišča v Moravski Ostravi z dne 10. januarja 1901.)

Tožniku, ki je bil pri tožencu v službi za brivskega pomočnika, je toženec ob izstopu iz službe dne 9. januarja 1901 odtegnil znesek 6 K 40 h, ker je bil

z doneski za bolniško blagajno zastal za 8 mesecev, in pa nadaljni znesek 2 K kot povračilo za razbito steklenico za olje.

Tožnik zahteva plačilo tega zneska, dočim predlaga toženec zavrnitev tožbe.

Toženec je bil obsojen na plačilo delnega zneska 5 K 60 h, tožnik pa z zahtevkom za preostali znesek zavrjen.

Razlogi: Po § 36. zakona z dne 30. marca 1888 l., drž. zak. št. 33, je delodajalec upravičen, doneske za bolniško blagajno za svoje uslužbenice, izvzemši ono tretjino, katera zadene njega, ob vsakem rednem izplačilu mezde odtegniti v onem znesku, ki razmerno pride na vsakokratno mezdo. Ako se delodajalec te pravice pri kakem izplačilu ne posluži, sme po odstavku drugem navedenega zakonskega mesta ob poznejših izplačilih odtegniti si zaostale doneske le v toliko, v kolikor ne presegajo enega meseca.

Potemtakem se sme toženec, ker je mezdo izplačeval vsak mesec, odtegniti le na zadnji mesec odpadajoči donesek v znesku 80 h, v kar mora tožnik privoliti, na prejšnja mesečna izplačila odpadajočih doneskov v skupnem znesku 5 K 60 h pa ne more več odtegniti, ker je ta terjatvena pravica s potekom roka po § 1449. o. d. z. ugasnila.

Kar pa se tiče odtegljaja v znesku 2 K za razbito steklenico, je pripomniti, da je vzrok poškodovanja iskati v nezadostni pazljivosti in vestnosti tožnika, ker je sam priznal, da je steklenico vsled neprevidnosti razbil, ko je brisal prah.

Dolžnost tožnika, povrniti škodo, utemeljuje v zmislu § 1294. in 1295. o. d. z. njegova krivda, zategadelj je odtegljaj v znesku 2 K, kateremu se ni oporekalo, opravičen, ker so se izpolnili pogoji § 1438. o. d. z.

XLIII. Sprejem na poskušnjo opravičuje pač odpust brez odpovedi v teku poskusne dobe, ne daje pa delodajalcu pravice, samovoljno odstopiti od pogodbe, predno je trgovski pomočnik nastopil službo.

(Razsodba obrtnega sodišča v Pragi z dne 10. januarja 1902.)

Tožnik je bil dne 2. januarja 1902. l. sprejet v trgovski obrt toženčev kot trgovski pomočnik s fiksno plačo 120 K, začasno le na poskušnjo, vendar se poskusni čas ni določil. Službo bi bil moral nastopiti dne 4. januarja 1902.

Toženec pa je tožniku dne 3. januarja 1902. l. vrnil izpričevala s pristavkom, da ga sploh ne sprejme v službo.

Tožbi na plačilo plače za 14 dni v znesku 60 K je sodišče ugodilo.

Razlogi: Tožbenemu zahtevku ugovarja toženec, da je sprejel tožnika začasno le na poskušnjo, da je torej imel pravico, odpustiti ga brez odpovedi kadar koli; prav te pravice se je poslužil, ker mu tožnik pravzaprav ni ugajal.

Naziranje toženčevo je le v toliko pravo, da je smel trgovskega pomočnika, ki je bil na poskušnjo, v resnici že sprejet, potem ko je službo nastopil in opravljal, kadarkoli v teku šestdnevske poskusne dobe,

kakor je v Pragi običajna, odpustiti brez odpovedi (člen 1. trg. z.).

V pričujočem primeru pa je bil tožnik, ki bi bil moral nastopiti službo šele 4. januarja 1902. l., odpuščen dne 3. januarja, še predno je nastopil službo; toženec torej sploh ni imel prilike, preveriti se, ali zadošča tožnik vsem zahtevam službodajalčevim.

Dokler torej tožnik sploh ni nastopil službe na poskušnjo, ni mogel delodajalec vedeti, da je tožnik nesposoben, zato pa tudi ni bil upravičen, zabraniti tožniku nastop službe in mu tako s prezgodnjim odpustom onemogočiti, da pokaže svoje zmožnosti.

XLIV. Odpust je opravičen, tudi če se vzrok odpusta dokaže šele „pozneje“; odločilno je le, da je dejansko obstajal med službenim razmerjem (§§ 82., 84. o. r. in člen 64. trg. z.).

(Razsodba obrtnega sodišča v Pragi z dne 10. januarja 1902.)

Toženec, trgovec s krojnim blagom, je tožniku, ki je bil pri njem v službi za agenta, dne 15. decembra 1901 v zmislu pogodbe odpovedal službo na en mesec, odpustil pa ga je že 27. decembra 1901 iz službe.

Tožbo na povračilo mezde za ostali odpovedni rok v znesku 66 K je sodišče zavrnilo.

Razlogi: Čeprav je dejstvo, da se tožnik tudi po odpovedi navzlic ponovni brezuspešni graji ni točno držal poslovnih ur in svoje odsotnosti dne 26. decembra 1901 ni takoj opravičil, tako ravnanje sicer še ne bi opravičilo odpusta brez odpovedi, pač pa ga opraviči okolnost, da je v tožencu v zadnjih dneh z ozirom na razsipno življenje in skrivna pogajanja tožnikova s kupovalci nastala sumnja, da mu je tožnik nezvest, ter da se je ta sumnja po odpustu tožnika izkazala kot utemeljena.

Potem ko je bil tožnik odpuščen iz službe, se je namreč pokazalo, da si je že meseca oktobra in novembra znesek 10 K, ki mu ga je izročila neka stranka, prilastil, nadalje da je terjatve principala v znesku 20 K in 6 izterjal v plačilo svojih lastnih terjatev. Tožnik je bil torej v službi nezvest.

Tožnik je sicer takoj, ko je bil odpuščen, vrnil poneverjeni znesek kakor tudi izterjane terjatve, ali dasi se je s takim ravnanjem tožnik obranil kazni, označiti je njegovo postopanje vendarle kot nezvestobo napram delodajalcu.

Ugovor tožnikov, da je toženec o nezvestobi zvedel šele po odpustu, ne drži, kajti izkazalo se je, da je bila sumnja toženčeva utemeljena. Docela irrelevantno je, kdaj se je izpričala nezvestoba, kajti, kar edino odloča, je dejstvo, da je vzrok odpusta obstajal že ob času službenega razmerja.

Društvene vesti.

Trgovski ples, ki ga je priredilo slovensko trgovsko društvo »Merkur« dne 7. t. m. v veliki dvorani »Narodnega doma«, se je obnesel v vsakem oziru izborno. Po mnogobrojnem odličnem občinstvu in mnogih dostojanstvenikih obiskani ples je imel tudi dober gmoten uspeh, tako da je lepa vsota pripadla zakladu v podporo onemoglim članom, kateremu v prid se je vršil ples. Za lepo prireditve so si pridobili zaslug zlasti gg. Ivan Jebačin, kot predsednik plesnega odbora, Dečman, Kavčič, Kham, Lilleg, Verovšek, Knific, Martinc, Sajojvic in Schaffer. Po posrečeni letošnji prireditvi je upati, da ostanejo odslej trgovski plesi stalno v vrsti vsakoletnih predpustnih zabav.

*

Podpornemu zakladu za onemogle člane trgovskega društva »Merkurja« je daroval ob priliki poroke član g. F. Škrabar namesto fantovšine 10 K. Srčna hvala.

*

Na trgovskem plesu dne 7. t. m. je našel »Merkurjev« član g. Schaffer 10 K. Kdor jih je izgubil, naj se blagovoli obrniti na društvo »Merkur«, da mu vrne najdeni denar.

*

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ bo priredilo v letošnjem postnem času več predavanj. Natančneje se objavi v dnevnikih.

*

Posredovalni odsek društva »Merkurja« se je poprijel svoje naloge z vso resnostjo. Odsek ima vsak teden seje ter sestavlja za posredovanje poseben poslovnik, ki ga prijavimo v prihodnji številki našega lista, odsek se pa tudi nadeja, da se bo trgovstvo v bodoče za našo posredovalnico še bolj zanimalo.

*

Pevski odsek društva »Merkurja« nam poroča, da prične s pevske vaji redno v torek dne 3. marca, ter prosi, da bi se jih gg. pevci redno udeleževali. Pevske vaje bodo vsak torek in petek od 9.—10. ure zvečer.

Raznoterosti.

Vseslovenska umetniško-obrtna razstava v St. Peterburgu. Na poziv predsednika trgovske in obrtniške zbornice g. Jos. Lenarčiča so se meseca januarja sestali zastopniki korporacij, zastopov in večjih društev, ki pridejo glede razstave v pošte, se združili do sestave definitivnega odbora v provizoren odbor z gospodom Lenarčičem na čelu in sklenili: 1. Poskusiti je, da se Slovenci udeleže razstave kot narodna skupina; 2. osnovati je v ta namen v Ljubljani osrednji odbor in se obrniti do vseh izvenkranjskih slovenskih odločilnih činiteljev, da v svojem okrožju ustanove krajevne odbore, ki bi jim bila naloga, v svojem okolišu podpirati težnje osrednjega odbora — pred vsem iskati udeležencev za razstavo — in ki bi poslali po dva odposlanca v osrednji odbor. V izvršitev teh sklepov se je začasn odbor obrnil do vseh izvenkranjskih slovenskih deželnih poslancev s prošnjo, da stopijo v dotiko z vsemi činitelji v svoji deželi, ki bi jih bilo glede razstave vpoštevati, se posvetujejo z njimi o tej zadevi in ob ugodnem uspehu posvetovanja store primerne korake, da se osnuje krajevni odbor za razstavo. Ko dojdejo začasnemu odboru zadevna poročila, se povabijo vse korporacije in društva na Kranjskem, ki pridejo glede razstave v pošte, in pa krajevni odbori izven Kranjske, da pošljejo svoje zastopnike na shod, na katerem se sestavi definitivni osrednji odbor.

*

Zveza kranjskih mlekarških zadrug je imela dne 18. januarja v Spodnjem Logatcu svoj ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število zastopnikov kranjskih mlekarških zadrug. Na čelo zvezi, ki ima svoj sedež v Logatcu, je bil izvoljen g. Fran Majdič iz Logatca, za načelnikovega namestnika pa g. Josip Turk iz Logatca. Zveza postane brez dvoma največjega pomena za organizacijo in razvoj kranjskega mlekarstva.

*

Surovinsko društvo ljubljanske krojaške zadruge. Dne 11. t. m. so imeli ljubljanski krojači shod, na katerem so sklenili, da si osnujejo surovinsko društvo. Shoda, pri katerem je bilo navzočih tudi nekaj krojačic, se je udeležil zadrugi inštruktor iz Gradca gosp. dr. Rucker, ki je pojasnil pomen takih društev in obljubil posredovanje, da dobi društvo podporo od ministrstva. V pripravljani odbor so bili izvoljeni gg.: Fran Jeločnik (predsednik), Anton Preskar in Ivan Porenta. Delež se je določil na 100 K, ki se lahko vplačajo v tedenskih obrokih; vpisnina znaša 2 K. Krojaška zadruga je društvu naklonila prispevek 300 K. Društvo, ki mu je doslej pristopilo nad 30 članov, bo imelo svoj ustanovni shod dne 8. marca.

*

Črevljarska strokovna razstava v Hamburgu. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se je naznanilo, da se bo v mesecu juliju 1903 v Hamburgu vršila črevljarska strokovna razstava, katero priredi hamburška črevljarska družba (ceh) Razstava bo obsegala naslednje skupine: I. dela vajencev; II. dela mojstrov v zvezi s črevljarskimi izdelki za vojaštvo, oziroma za vojne namene; III. izdelovanje golenic (golenice po meri in tovarniške golenice); IV. usnje vseh vrst (po možnosti z razložbo strojnih načinov in čreslovine); V. kopita, čoke in orodje; VI. šivalne in pomožne stroje ter stroje za izdelovanje čevljev; VII. potrebščine vseh vrst; VIII. strokovno šolstvo, tečaje za mojstre, zadržno obrtno pospeševanje; IX. zgodovinsko obučilo in druge zgodovinske znamenitosti iz življenja črevljarskih združnic (cehov). Vnanji interesenti se načeloma dopuščajo v vse skupine, izvzemši skupini I. in II. Vendar pa je razstavna komisija pripravljena, izjemoma tudi v izvzetih skupinah dopustiti kolektivne razstave avstrijskih interesentov po prejšnjem posebnem dogovoru. Vodja razstave je kraljevi komisijski svetnik R. Esser v Berlinu C., Alexanderstrasse 55 ki tudi sprejema prijave za to razstavo enako kakor predsednik delovnega odbora gospod C. Rudelbach v Hamburgu, Stiftstrasse 29 I. Pristojbina za razstavo znaša 7.50 mark za metrsko mizno površino, za tlakovni kvadratni meter pa 6 mark.

Pismo iz Amerike.

Zburno utripajočim srcem, z žarečimi lici je stala ob hišnih vratih in nepremično gledala proti Brezjam. Še nikdar ni pričakovala mlada žena pismonoše tako nestrpno kakor danes.

To nedeljo je preteklo troje dolgih let, odkar se je bil poslovil njen Matevž od nje pa svojih otrok in odpotoval v deželo milijonarjev. Po treh letih ali še prej se vrne z lepimi denarci. Tako je bil obečal svoji Rezi, predno sta se ločila. Dolgo že ni bilo nobenega pisma njegovega; današnja nedeljo pa se je trdno nadejala, da pride željno pričakovana vest o njegovem prihodu.

Nad gorenjskimi skalnatimi strminami se je smehljalo mlado poletno jutro. V blesteči krasoti so se šopirili takraj Save pisani travniki, ki jim je zdaj-pazdaj nagajiv veterc božal valovite zelene laske. Svečano tiho so stale v bližnji hosti smreke, zagonetnim krasoticam enake. V gozdčku, segajočem malodane tik do ceste, je skakala temnorjava veverica, in Reza je videla, kako se je usipal po vsakem njenem skoku droban dež raznobarnih biserov z gugajočih se vej. Od svežega igličevja je dehtela volhka vonjava. Po cesti se je pripeljal vsak čas voz z izletniki in romarji.

Reza se je oprla z žuljavo roko ob zid in vzdihnila. Mislila je o dotlejšnjem življenju. Dasi Matevž ni bil nikdar posebno trdno zdrav, je vendar delal za dva druga. Ona mu je pomagala, kolikor je mogla. Toda, kakor bi se bilo zaklelo vse zoper ta dva trpina: zemlja ju je ukanjala, živina se jima je ravnala slabo. Trla ju je nesreča za nesrečo. In prišel je jezičen agent in izvabil moža od žene in otrok. Matevž je bil preverjen, da mu je doma »zacoprano«; zastonj ga je prosila, naj poizkuša še nekaj časa z domačim svetom. »Sem ga že sit«, ji je odgovarjal, »mi samo fige kaže!« Odpotoval je in že v drugem pismu se je hvalil z ondotnim zaslužkom. Reza se je za zdaj potolažila; morala mu je verjeti, saj ji je poslal parkrat po sto dolarjev. Vse te vsotice so pogoltnili večinoma prejšnji dolgovi.

»Mama?« jo je podregal komaj petletni Matevžek, ki se je bil doslej podil z rumenolasim bratcem in sestrico za domačim zajčkom okoli hiše, okusno krite z belimi, modrimi in rdečimi škodlami. »Kdaj pridejo ata?«

»Kmalu.«

»Ali bo potem lepo! Juhu!« je vriskal deček. »Kakšni so pa naš ata?«

»Boš že videl.«

»I, kdaj pa že?« je dejal očitaje. »Zmeraj pravite, da bo, pa ni nič.«

»Le potrpi! Zdaj nam ne bo treba več dolgo čakati.«

»Ej, kako se veselim! Potem bomo jedli vsako nedeljo bel kruhek, kajne?«

»Pojdi, pojdi!«

»Meni pa prineso konjička s sabo«, se je veselil mlajši sin. »Pa čisto novega, haha! Konjička, mama, konjička!«

»Meni tudi!« je hitel starejši. »Samo da bo moj precej večji, kajpa!«

Nato so skočili otroci zopet za zajčkom in se menili o neznansko dobri pojedini, o belem kruhu, o odpustkih z Brezij, o neznanem možu, ki se mu pravi »ata« . . .

Po cesti je pridrdrala elegantna kočija. V njej je sedela tuja gospoda lenozložno s hladnimi, ponosnimi obrazi.

»Enkrat v svojem življenju vsaj bi se rada vozila takole lepo kakor te obledne nacifranke,« si je želela z vzdihom. »In moji otroci! No, brez denarja

se Matevž ne bo vračal. Kako bova potem veselo skupaj gospodarila! Mogoče dava vsaj starejšega sina kaj več v šole, da se mu na revni gulici doma ne bo treba ubijati kakor drugim. Reziko dava šivati učiti. Mojškre so dandanes kakor velika gospoda. Lovakova Franca se nosi kakor plemenitašinja, kadar pride »romat«, to se pravi, svoje capice kazati in ž njimi dražiti manj srečne kmetijske rojakinje.«

Kočija za kočijo je hitela mimo. Pribrnel je tudi avtomobil. Gospoda v njem se je držala ošabno, nezadovoljno, kakor bi imel vsak izmed njih privezan olupljen česenj pod nosom.

»Mašina, hitro, mašina!« so kričali otroci in leteli za smrdljivim strojem, ki je izginil za oblakom lahnega dima in belkastega prahu.

Žena na pragu si je osenčila oči z desnico in pogledala ostreje v smeri proti Nošam. In blažen nasmeh se je pojavil na njenem zagorelem obrazu. Tam na poljskem potu, zaraslem s kratko travo, se je majal mož s poštno torbo. Ko je zagledal Rezo, je zamahnil palico in se zasmejal.

»Danes pa, Reza, danes!« je kričal še za plotom. »Iz Amerike!«

Vroč val krvi ji je zaplul v glavo.

»No, viš, Reza!« je dejal nekam blagohotno, ko je došel bliže, in odpiral usnjati cekar. »Na recepis je skomandirano in dvakrat zapečaten.«

Žareča od veselja je obstala pred njim in si brisala roke v predpasnik.

»Ali bo kaj prida?«

»No, viš ga! Tu ga imaš, Matevža matevžastega. Pa je res nemaren, da ga ni tako dolgo nazaj, kaj?«

Neznano, skrajno neprijetno čuvstvo ji je pretresalo mozg, ko je vzela ta papir iz daljnih, daljnih krajev v roke. Kakor da jo zadržuje tuja nadčloveška sila, kar ni se drznila odpreti kuverte. Široko odprte oči so se vsesavale v nerodne črke naslova:

»Naj prejme

spoštovana Terezija Vas

Brezje Gorenjsko Avstrija
Evropa«

Teh potez ni pisala roka njenega moža . . . Njegova pisava je bila krepkejša in kolikortoliko zamazana v zankah, zlasti pa je bila za vsako tretjo, četrto besedo hudo ozaljšana s skromno, sramežljivo packo nevesčega pismouka.

»Vroče je, prekvat, Reza, kaj?« je dejal pismo-noša, snel čepico in si brisal oznojeno čelo pa vrat. »Moja duša si mora kupiti malo plohe! Ti pa natanko beri! No, kadar se vrne Matevže, to ga bomo poslušali! Ta bo pa že nekaj vedel! Pa z Bogom!«

»Z Bogom!« mu je odzdravila, ko je bil že daleč pred Črničcem. Pismo je držala še vedno z nekim čudnim strahom v rokah. Strmela je v američanski znamki, prilepljeni na levem zdolanjem robu, v beli priporočilni listek, pritisnjen preko srede onih dveh, brala nehote polglasno: R . . . United States of America, New York. N. V. — Številka 5386 v modri barvi pristoja kaj lepo. Dalje: Exchange. Chisholm,

Minn. Zadaj je videla rožnordeči pečat iz New Yorka in Avstrije. Vse to je ogledavala, kakor bi hotela zmotiti samo sebe, da ne bi odprla zavitka. Bala se je vedno bolj, da ne zagleda potrjenih tistih črnih domnev in slutenj, ki so jo mučile mnogo mučno noč.

Šla je mirno v hišo, sedla za javorovo mizo in odprla pismo. Notri je bil modro črtan list. Na levi zgoraj so bile nalepljene barvane cvetlice od trdega papirja; na desni so se šopirili štirje angleški verzi. Jela je brati.

» . . .

Draga Strina

pišem ti eno novico pa se nikar preveč ne ustraši ker to mora že toko bit ker bog toko hoče moj Brat in pa tvoj mož . . . «

Upognila je glavo kakor pod krutim udarom. Roke so se ji jele tresti na vso moč. Tiho je bilo v zadehlem, ubornem prostoru, da se je slišalo le enakomerno tiktakanje stenske ure in razburjeno dihanje mlade žene, ki je brala zdaj dalje:

» . . . tvoj mož je izdelov za večno ker je preveč skerbu za use in to ga je pokopalo dobil je to hudo plučnico ki je bil samo en teden bolan . . . «

Slišala je te samosvoje polglasne besede, to neusmiljeno sodbo usode kakor iz puste tuje daljave. Črke so ji zamigale, zaplesale pred očmi, pismo se je jelo sukati, vsa izba se je vrtela s stropom in okni okoli nje. Nekaj ji je leglo mučno na možgane, na srce, težko kakor črn gromonosni oblak in jo vleklo na tla. Dušil jo je bolesten tlak v grlu, toda olajšujoči krik ni hotel iz njega. Topo je gledala skozi okno.

Po poti se je pripeljal oddelek romarjev na lestvenicah. Ramo ob rami so sedeli tesno nažokani drug ob drugem in prepevali svoje pesmi na ves glas, ta zares jako pobožna starost in ta zares jako posvetna mladost obojega spola.

Reza se je zdramila.

»Ali more biti to vse res, ali sanjam?« se je vprašala. »Pa tam zunaj solnce, vozovi, življenje — vse res!«

Stopila je ven na prag. Dvoje kolesarjev je pribljalo mimo, kakor bi jima šlo za kožo. Kako sta se grohotala!

Vsi ljudje, ki so hiteli tu mimo, vsi so se ji zdeli neskončno srečni. Tega ni mogla umeti, zakaj je morala biti ona sama tako nesrečna. Divji hripavi smeh onemogle jeze ji je prihajal iz osušenih ust v otrplem obrazu. Sedla je na klop pred hišo, kjer je sedela tolikokrat z možem zvečer, ko se je jel Triglav zagrinjati v minljivi večerni blesk. — Tedaj je čutila zopet pismo v roki. Kaj ji je moglo oznanjati? Brala je mirno do konca, kakor da ne bi bilo vse to namenjeno njej:

. . . »previden z svetin zakrament je mirno v gospodu zaspal 13. Avgusta zvečer ob 10 uri jest sm bila pri nemo popoldan ker ni bil prmeni to je pa deleč eno uro in pol ki je bil on na kvarterju pa so meni glas dali de je matevž jako hudo bolan sm šla prec pogledat če gli grem težko od doma ker imam

2 majhna otroka so stari 5 mescov pa 11 ljudi na kvarterju to je žalostno ker je on vse cente (denar) domu poslov ker se ni v nobeno društvo zapisal ker je zmerej rekel de je še dosti cajta de si malo zasluži pa bela žena smrt ni prašala to tukej je imel malo za služeniga glih de smo pogreb plačali de niso ga kar toko zakopali ako bi ne bil nič imel nevem koko bi blo ker jest sm dosti zgubila bi ne bla mog. . več pomagati ker to sm nemo oblubila pred smrtjo de jest vas ne bom zato nikdar terjala to mislim de veš koliko de sm mo jest dala potlej ti nemorš nič reči de nis(em) osmileno naredila ti se pa udej u božjo volo pa komnderej kar moreš aili veš in znaš je tudi zapisal par besed vprič(o) moš pa tisto dobiš kmali ker so še tam ker je bil na kvarterju pa pusti zvonit doma ker tukej nič ne zvoni in odpravi kakor veš pošlem ti ta ceglč ki so mi ga dali sklenem za dones pa ti hočem o kratkem še malo napisat ker to ti pišem prec ko od pogreba pridem te lepo pozdravim tebe in vso tvojo družino in to drugo žlahto pa nikar preveč ne žaluj ker to nič ne pomaga molite za negovo dušo in de bi se enkrat skupej z šli pred večnim sodnikom ker vsi bomo mogli enkrat umreti pa mi kej odpiši

Nazaj Z Bogom

Maria M k Pozravleni
ostanite

Maria M k
Chisholm 3 x 217
Nort Amerika
Minnesota.«

To je bilo tako težko pričakovano pismo. —

Obšel jo je čut, želja, naj se nekam skrije . . .
Tam je šumela Sava . . . Tja pod valove . . . Pismo
ji je padlo iz rok.

Iz bližnje gostilnice je prinašala lahna sapica zvok, vrisk, smeh, godbo harmonike. Otroci, ki niso vedeli, kaj so izgubili, so se še vedno zabavali z zajčkom. Z veselimi skoki so se pripodili pravkar mimo nje — in nič več ni mislila na Savo. V svinčeni utrujenosti je počivala na klopi; navdajale so jo temne slutnje o življenju, polnem malenkostnih borb. S splahnjenim, otrdelim obrazom je zrla proti zahodu, po poti solnca, ki bo skoraj zopet obsevalo zapuščeni grob moža.

Tedaj se je vračal z Brezij elegantni avtomobil. Tef, tef! Vsi trije otroci so mu leteli preko ledine naproti. Toliko da ni prišel Matevžek pod kolo.

Tef, tef!

»Verdammtes krainerisches Gesindel!« je klel lepo oblečen gospodek s prezirnim pogledom na mlado vdovo. »Niti zgenila se ni za otroka. Te kmečke babe nimajo nobenega srca!«

Tef! Tef!

Rado Murnik.

Izpremembe v trgovinskih in združnih registrih na Kranjskem.

I. Pri c. kr. deželnem kot trgovinskem sodišču v Ljubljani so se izvršile naslednje izpremembe:

A. V trgovinskem registru:

1.) Pri tvrdki: Delniška družba združnih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani — Vereinigte Bierbrauereien Sachsenfeld und Markt Tüffer, Actiengesellschaft in Laibach. Kolektivna prokura se je podelila: Edvardu Kuktzu v Laškem trgu in Emeriku Kuktzu, ki se bosta z enim upravnim svetnikom lastnoročno podpisovala pod besedilo tvrdke, od kogarkoli pisano ali s štampljo pritisnjeno, s pristavkom, označujočim prokuro. — V Ljubljani, 7. januarja 1903.

2.) Pri tvrdki: »Actiengesellschaft Stahlwerke Weissenfels vorm. Göppinger & Comp.« Na občnem zboru dne 23. jun. 1902 se je sklenilo, da se delniška glavnicna te družbe v znesku 750.000 gl. = 1.500.000 K, razdeljena v 3750 delnic à 200 goldinarjev = 400 K, po uničenju 625 delnic à 200 gl. = 400 K ter po znižanju vsake izmed 3125 ostalih delnic za 100 K zmanjša na znesek 937.500 K. Sklep je odobrilo c. kr. ministstvo notranjih zadev z odlokom z dne 7. oktobra 1902, št. 30.533. — V Ljubljani, 21. januarja 1903.

3.) Izbris tvrdke: »Josef Grosslercher & Comp.«, tovarna za izdelovanje slavnikov v Kamniku, vsled konkursa in opustitve obrta. — V Ljubljani, 28. januarja 1903.

B. V združnem registru:

1.) Vpis tvrdke: »Mlekarska zadruga v Rovtah pri Logatcu«, registrovana zadruga z omejenim poroštvom. — V Ljubljani, 21. januarja 1903.

2.) Vpis tvrdke: »Mlekarska zadruga v Radomljah«, registrovana zadruga z omejenim poroštvom. — V Ljubljani, 28. januarja 1903.

3.) Vpis tvrdke: »Hranilnica in posojilnica v Smledniku«, registrovana zadruga z neomejeno zavezo. — V Ljubljani, 4. februarja 1903.

II. Pri c. kr. okrožnem kot trgovinskem sodišču v Novem mestu so se izvršile naslednje izpremembe:

A. V trgovinskem registru:

1.) Vpis tvrdke: Ivan Prijatelj v Dvoru (Št. Janž). Trgovina z mešanim blagom. — V Novem mestu, 26. januarja 1903.

B. V združnem registru:

1.) Izbris tvrdke: »Kmetijsko društvo v Št. Vidu pri Zatičini, registrovana zadruga z omejeno zavezo«, prostovoljen razhod. — V Novem mestu, 23. januarja 1903.

Tržno poročilo in tržne cene.

Na žitnem trgu vlada glede konštelacije cen še vsesplošna nejasnost. Le nekaj tednov imamo še do spomladi, vendar se nam ni nadejati, da bomo dotlej na jasnem, kako bo vplivala razvpita lanska ogromna letina na nizkost cen in — ali bo sploh vplivala, ali pa so bile o lanski žetvi natisnjene številke le iluzorne in namenjene, ljudstvo slepiti ter večino pritirati do nekakega stadija, v katerem bodo žitni mogotci potem poljubno diktirali cene. V zadnjih, nekoliko lepših dneh je cena sempatja malo omahnila, pa se takoj nato zopet ojačila. Čim pa cena nekoliko pade, poneha povpraševanje in izvestnih krogov naloga je, kar najhitreje, ako drugače ne, pa umetno cene dvigniti, samo da ne pride do stagnacije, ki se je Abrahamov neutrudljivi rod najbolj boji.

Pšenica se v zadnjih dneh na nobeno stran ni mnogo premenila, čeprav bi človek sodil, da so se v teku zime vendarle kje napravile večje zaloge, ki bi bile neposredno posledica pritisku cen navzdol. Temu pa ni bilo tako in često se težko

dobi za promptno oddajo kupljeno blago v zaželenem času. Morda so se imetelji uverili, da je ceneje imeti blago doma nego v skladiščih spravljeno!

Neverjetno ceno je dosegla letos **stara koruza**. Danes n. pr. je že v Ljubljani dražja, nego boljše vrste ogrska pšenica. Vzrok temu bo brezdvomno neravno velika zaloga stare koruze, **nova koruza** pa je še toliko vlažna, da je celo za transport — vsaj iz nekaterih krajev — še sedaj neprikladna, ako naj kupec ne prevzame rizika, da bi se mu utegnila pokvariti — toliko pa ni suha, da bi jo bilo možno shraniti za nekaj tednov v vrečah ali pa jo celo dati v malin. Ker pa je media via optima in brez koruze vendar ni lahko izhajati, tržilo se je in se še prav živahno z **umetno sušeno**, ki je imela tudi ceno malce pod sredino med vlažno in staro koruzo. Ker pa cena še dosledno raste, odprla se je v zadnjih dneh **levantski koruzi** pot semkaj. To blago sicer nima običajne žive barve, v nadomestilo pa je suha kakor stara koruza. Bržčas bo ta držala vedno hausse na našem trgu običajne koruze v vajatih.

Oves se ne more, ojačiti dasiravno koraka pogosto vzporedno s koruzo — nasprotno hoče pasti nekoliko pod doseđano ceno, kar pa se bržčas ne bo obistinilo.

Ajda, posebno ogrska, se je tudi za dobro krono dvignila, vsled česar izborna konvenira ruska težja ajda semkaj nego bližja ogrska.

Moka ne varira mnogo. V zadnjih dneh je sicer nekoliko padla, utegne se pa pri le malo bolj izpraznjenih skladiščih zopet podražiti.

Žitne cene na Dunaju za 50 kil.

Pšenica 76 kil za prompt	K	8.20
» » » » spomlad	K	7.60
rž za prompt	K	7.55
» » spomlad	K	6.95
koruza stara za prompt	»	7.55-65
» nova » »	»	6.10-30
» » » maj-junij	»	—
oves za prompt	»	6.60
oves za spomlad	»	6.40

Žitne cene v Budim-Pešti za 50 kil.

Pšenica 76 kil za prompt	K	7.72
» » » » april 1903	»	7.55
rž za prompt	»	6.70
» » april	»	6.65
koruza za maj 1903	»	6.10
koruza za julij	»	6.20
oves za prompt	»	6.40
» april	»	6.15

Žitne cene v Sisku za 50 kil.

Pšenica	K	—
bosenski oves	»	6.30
sremski oves	»	6.40
činkvantin	»	—
koruza stara	»	8.30
koruza nova	»	6.30

Za nekatere kraje kaže kupiti koruzo in činkvantin kakor sploh drugo žito v Barču, ker uživajo vzlic višjim cenam, nego so v Sisku, ugodnejše železniške tarife.

Cene mlevskim pridelkom.

Vinko Majdič v Kranju.

0	1	2	3	4	5	6	6½	7	7½	8
26.80,	26.20,	25.30,	24.30,	23.80,	22.—,	21.—,	20.—,	19.—,	16.—,	11.20

Otrobi

debeli drobni

10.—, 9.—.

Cene za 100 kg, postavljeno v Kranj.

Peter Majdič v Celju.

0	1	2	3	4	5	6	6½	7	7B
26.60,	26.—,	25.70,	25.—,	24.30,	23.20,	22.20,	20.80,	19.50,	17.—

Otrobi

debeli drobni

10.15 —.—

Cene za 100 kg, postavljeno v Celje.

Cene kolonijalnemu in drugemu blagu.

Sladkor, raffinade Ia	K	87.50—88.—
sladkor rezani Ia	»	90 — 90½

za 100 kil, postavljeno v Ljubljano.

Petrolej gališki Standart White	K	27—28
» pravi ruski	»	29—30

za 100 kil s sodom vred, postavljeno v Ljubljano, za cel vagon

Kava Santos Superior	K	44.—
» Good Average	»	38.—
» Regular	»	37.—
» iz Zah. Indije po kvaliteti do	»	145.—
» Guatemala do	»	128.—
» Portorico do	»	90.—
» Rio Lavé do	»	75.—
» Java rumena do	»	120.—

za 50 kil, postavljeno v Trst.

Ažija za mesec februar 19½ v zlatu.

Riž Rangoon	K	22 do 34.—
» Bassein	»	22 » 34.—
» Moulmein	»	22 » 36.—
Riž Arracan	»	22 » 32.—
» Japan, primanjkuje	»	40 » 43.—
» Glacé laški	»	46 » 60.—

za 100 kil, postavljeno v Trst ali Reko.

Slive bosenske, uzančne	K	29.—
» » po 125 komadov	»	32.—
» » » 115 »	»	35.—
» » » 95 »	»	42.—
» » » 80 »	»	48.—

za 100 kil, postavljeno v Ljubljano.

Svinjska mast	K	75.— do 75½
Slanina štiridelna	»	48.50 » 51.—

za 50 kg, postavljeno v Ljubljano.

Jedilno olje, laško K 86.— za 1903. l. za 100 kil — franko sod — postavljeno v Trst.

Ripsovo olje 79 do 80 K.— za 100 kil, postavljeno v Ljubljano.

Zahvala.

Odbor slovenskega društva „Merkurja“ si šteje v dolžnost, zahvaliti se vsakomur, ki je pripomogel, da je naš ples dne 7 t. m. tako krasno uspel; posebej pa še izreka odbor iskreno zahvalo častitim posetnikom našega plesa za mnoga preplačila.

Slovenske trgovce in industrijalce vabimo najvljudneje, da se obilo poslužujejo našega lista za svoje oglase. Cenjene bralce „Narodnogospodarskega Vestnika“ pa prosimo, da se, naročajoč pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu, blagovolijo nanašati na naš list in da po kavarnah in gostilnah, v bralnih in izobraževalnih društvih in čitalnicah vedno in vedno zahtevajo in blagohotno priporočajo „Narodnogospodarski Vestnik“.

Uredništvo in upravništvo.

Prvi letnik „Narodnogospodarskega Vestnika“

in vse letošnje številke se dobivajo pri upravništvu lista in pri odboru slovenskega trgovskega društva »Merkurja«.

Ves letnik stane **8 K**, posamezne številke pa **70 h**.

Uvod v narodno gospodarstvo.

Priredil

po Maurice Blocku **Vekoslav Kukovec.**

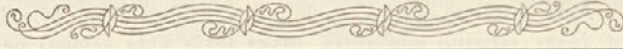
Cena: 1 K, po pošti 10 h več.

Knjiga se dobiva pri **L. Schwentnerju** v Ljubljani in **M. Neratu**, ravnatelju v Mariboru, Kokochineggstrasse.

Prodaja trgovine.

Velika tvrdka v Žalcu proda svojo
trgovino z mešanim
blagom.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema „Slovensko trgovsko društvo Merkur“ v Ljubljani.

		
<h2>Nova trgovina.</h2>		
Cene najnižje.	<p>Usojava se vljudno naznaniti, da sva otvorila popolnoma novo urejeno</p> <p>trgovino z manufakturnim blagom na Sv. Petra cesti št. 4.</p> <p>Priporočujoč se za obilen obisk, zagotavlja solidno in točno postrežbo ter beleživa z odličnim spoštovanjem</p> <p>Kotzbek & Kostevc.</p>	Samo pristno blago.
		

Solnčnike
v največji izberi po najzmernejših cenah
priporoča
L. Mikusch
Ljubljana, Mestni trg 15.

<p>Gostilna I. KENDA Židovska steza št. 1 Ljubljana</p>	<p>„Pri Gambrinu“. ❖ Shajališče ❖ trgovskih sotrudnikov.</p>
---	--

<p>„Ljubljanska kreditna banka“ v Ljubljani Špitalske ulice št. 2.</p>	<p>Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulant- nejših pogojih.</p>	<p>Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim. Zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem žrebanjem.</p>	<p>Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Ekskomt menic najkulantneje. Borzna naročila.</p>
--	--	--	--

J. LOZAR
v Ljubljani
na Mestnem trgu št. 7
priporoča svojo
bogato zalogo turistovskih
srajc, turistovskih, kolesarskih
in lovskih dokolenic, lovskih
volnenih jopičev, zimskih in
letnih nogavic, zavratnic itd.
Fino moško perilo in spodnja
obleka.

Engelbert Franchetti
v Ljubljani na Jurčičevem trgu št. 3
priporoča

svojo elegantno in higijensko urejeno
brivnico.
Za dobro in točno postrežbo je v vsakem
oziru najbolje skrbjeno.

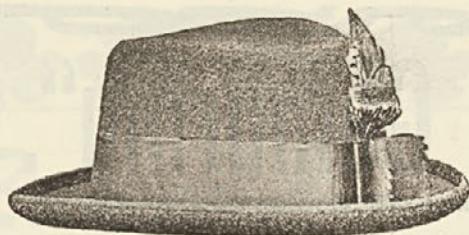
Klobuke

najnovejše

façone

priporoča

najcenejše

Blaž Jesenko v Ljubljani.

Novo!

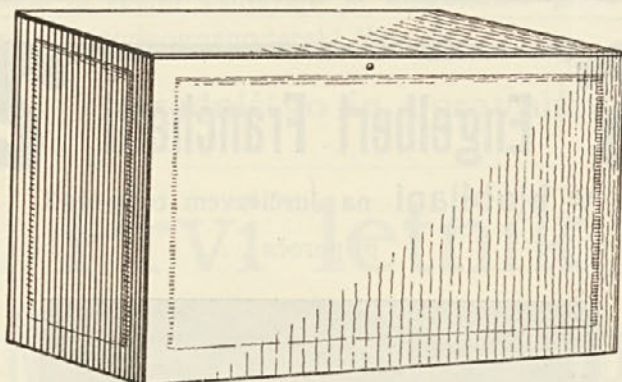
Patentirani sklopni poštni kartoni.

Doslej nedoseženi!

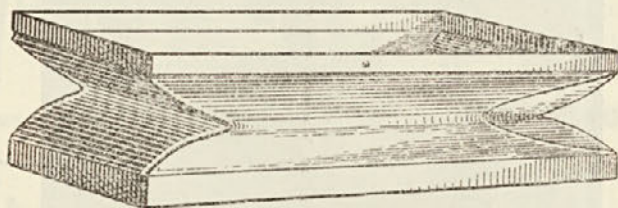
Tovarna patentiranih sklopnih kartonaž.

Josip Petrič

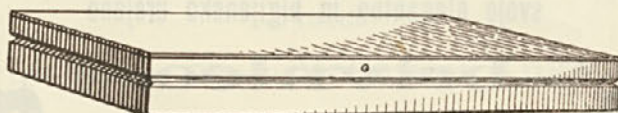
LJUBLJANA.

Karton v rabi.

Napol sklopljen karton.

Popolnoma sklopljen karton.

(80% prihranjenega prostora.)

Trgovina s specerijskim in deli-
katesnim blagom.

Zaloga raznovrstne pijače:
šampanjca, konjaka, vina, ruma,
likerja i. t. d.

* * Vinarna. * *

Kham & Murnik

Ljubljana.

Slovenci,

zahtevajte povsod

vžigalice

sv. Cirila in Metoda

Zaloga pri tvrdki

Ivan Perdan

v Ljubljani.

Mizarska zadruga

v Št. Vidu pri Ljubljani

se priporoča slav-
nemu občinstvu v
naročitev

raznovrstne

temne in likane

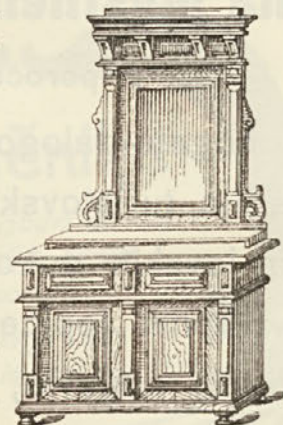
sobne

oprave

iz suhega lesa, so-
lidno izgotovljene
po lastnih in pred-
loženih vzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar, načelnik.

Aug. Agnola
Ljubljana
Dunajska cesta 13.
Velika zaloga
stekla
porcelana svetilk
zreal i. t. d.
!!! Najnižje cene!!!

Reelne cene.

Klobuke
cilindre
čepice in slamnike
v najnovejših faconah in v veliki
izberi priporoča
Ivan Sokič
Klobuk za dečke od 70 kr. do gl. 2'50.
Klobuk za gospode od gl. 1'50 do 5'—.
Postaja elektr. železnice.

Pod trančo št. 2.
Solidno blago.

Stari trg št. 21. Glavni trg št. 6.
Pekarija in slaščičarna
Jakob Zalaznik.
Prodaja moke
in raznovrstnih živil.
Prodaja drv in oglja.
Stari trg št. 32.

Mizarska zadruga
v Solkanu pri Gorici na Primorskem
naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem
in založnikom pohištva, da ima
veliko zalogo
izgotovljenega pohištva
vseh slogov
v Solkanu pri Gorici na Primorskem.
Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanjo
trgovino pohištva tvrde Ant. Cernigoja v Trstu,
Via Piazza vecchia šte. 1, katero bomo vodili
pod enakim imenom. Cesar ni v zalogi, se izvrši
točno po naročilu v najkrajšem času.
Cene zmerne.
Delo je lično ter dobro osušeno.

Adolf Hauptmann
v Ljubljani
na Sv. Petra cesti 41.
Tovarna
oljnatih barv, firneža, laka
in kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih
predmetov.

P. n.
Vljudno naznanjam velecenjenim trgovcem
in kramarjem ter sl. občinstvu, da imam v
prilичnejše kupovanje
tovarniško zalogo vseh
izdelkov svoje tovarne
pletenin in tkanin
v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 3,
in se najtopleje priporočam za mnogo-
brojen obisk.
Z velespoštovanjem **Dragotin Hribar.**

Vinko Majdič

lastnik valjičnega mlina v Kranju.
Priznana najboljši mlinski izdelki,
zlasti izborna pšenična moka.

Franc Čuden

priporoča

svojo bogato zalogo pravih švicarskih
ur, srebrnine in
zlatnine,

dalje kolesa

„Styria“,

francoske „Peugeot“ in druge v to
stroko spadajoče predmete.

— Ceniki zastoj in poštnine prosti. —

Najboljše

makarone in rezance

(nudeljne)

iz zajamčeno finega pšeničnega zdroba z
dodatkom svežih jajc

izdeluje

tovarna testenin

Ed. Zelenka

Ljubljana.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema in izplačuje hranilne vloge in jih

obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$

od dne vložitve do dne vzdiga

brez odbitka in odpovedi.

Pisarna: na Kongresnem trgu 14,

v Souvanovi hiši.

Dr. M Hudnik, predsednik.

Uradne ure od 8.—12.

dopoldne in od 3.—6.

popoldne.

Hranilnične knjižice se
sprejemajo kot
gotovina, ne da bi se
obrestovanje pre-
trgalo.

